

Dosarul nr. 3ra-256/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. G. Ciobanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Clima, Gr. Dașchevici, M. Guzun)

Î N C H E I E R E

17 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Consiliul municipal Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, persoane terțe Societatea cu Răspundere Limitată „Acvilin-Grup” și Agenția Proprietății Publice cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și s-a menținut hotărârea din 5 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 20 februarie 2019 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Consiliului municipal Chișinău, persoane terțe Societatea cu Răspundere Limitată „Acvilin-Grup” și Agenția Proprietății Publice cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 9/22-17 din 16 ianuarie 2019 „cu privire la stabilirea relațiilor funciare de arendare a lotului de pământ din str. xxxxx cu Societatea cu Răspundere Limitată „Acvilin-Grup”, s-a decis darea în arendă a unui lot de pământ cu suprafața de 0,1302 ha, situat pe xxxxx.

Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, în corespundere cu art. 64 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, a supus controlului obligatoriu de legalitate decizia menționată și a constatat că aceasta a fost adoptată contrar prevederilor legale.

Astfel, în conformitate cu art. 68 din Legea privind administrația publică locală, prin notificarea nr.1304/OT4-89 din 29 ianuarie 2019, a solicitat Consiliului municipal

Chișinău abrogarea, în termen de 30 de zile, a actului administrativ considerat ilegal. Însă, la data de 6 februarie 2019, în adresa Oficiului a parvenit demersul secretarului interimar al Consiliului municipal Chișinău nr. 07-119/495, prin care notificarea a fost respinsă ca nefondată.

În opinia reclamantului decizia notificată contravine prevederilor legale și solicită anularea acesteia din următoarele motive. Conform pct. 6 al Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea și locațiunea/arenda terenurilor aferente, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 1428 din 16 decembrie 2008, vânzarea terenurilor aferente din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale se efectuează de către autoritățile administrației publice locale, la decizia consiliilor locale. Vânzarea terenurilor aferente din domeniul privat al statului se efectuează de către Agenția Proprietății Publice subordonată Ministerului Economiei care, în numele statului, încheie contracte de vânzare-cumpărare.

Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a susținut că potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile, proprietarul terenului cu numărul cadastral xxxxx, situat pe str. xxxxx, vizat în decizia notificată, este Republica Moldova. Astfel, Consiliul municipal Chișinău nu este în drept de a decide transmiterea în arendă a terenului respectiv.

Reclamantul a solicitat anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 9/22-17 din 16 ianuarie 2019.

Prin hotărârea din 5 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat. S-a anulat decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 9/22-17 din 16 ianuarie 2019 „cu privire la stabilirea relațiilor funciare de arendare a lotului de pământ din xxxxx, cu Societatea cu răspundere limitată „AcvilinGrup”.

La data de 16 decembrie 2019, Consiliul municipal Chișinău a declarat apel împotriva hotărârii din 5 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău și s-a menținut hotărârea din 5 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Întru consolidarea soluției instanțele ierarhic inferioare au notat că conform datelor din Registrul bunurilor imobile, terenul cu numărul cadastral xxxxx mun. Chișinău, vizat în actul administrativ contestat, este înregistrat cu drept de proprietate după Republica Moldova, înregistrarea fiind efectuată la 21 iunie 2002.

Au menționat că la data de 13 mai 2014, Consiliul municipal Chișinău a aprobat decizia nr. 4/15 „despre delimitarea terenurilor proprietate municipală din sectorul Centru”, prin care a aprobat terenurile proprietate municipală potrivit planurilor cadastrale (geometrice) elaborate, clasându-le pe domeniul public și privat.

Instanțele de judecată au relatat după cum rezultă din anexa la decizie enunțată, terenul cu numărul cadastral xxxxx a fost inclus în lista bunurilor din domeniul privat al municipiului Chișinău. Însă, contrar art. 9 alin. (7) din Legea nr. 91 din 5 aprilie 2007, dreptul de proprietate al municipiului Chișinău nu a fost înregistrat în registrul bunurilor imobile. Astfel, se constată că procedura de delimitare a terenurilor nu a fost finalizată. Necesitatea înregistrării dreptului de proprietate municipală asupra terenului rezultă direct din decizia nr. 4/15 din 13 mai 2014 „despre delimitarea terenurilor

proprietate municipală din sectorul Centru”. Or, la pct. 2.1. din decizie, Consiliul municipal a decis că Direcția funciară a Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare va asigura înregistrarea terenurilor în registrul bunurilor imobile. Iar prin pct. 3.1. din aceeași decizie, s-a solicitat Oficiului cadastral teritorial Chișinău înregistrarea terenurilor proprietate municipală potrivit anexei.

Instanțele inferioare au reținut că la caz Consiliul municipal Chișinău, care avea sarcina probațiunii conform reglementărilor în vigoare la momentul înaintării acțiunii, nu a probat faptul că decizia nr. 4/15 din 13 mai 2014 a fost prezentată organului cadastral întru înregistrarea dreptului de proprietate municipală asupra terenurilor vizate în anexa la decizie, iar în cazul în care nu a fost prezentată, urma să explice care au fost impedimentele în acest sens.

Drept urmare, instanțele de judecată au conchis că decizia de transmitere a terenului în arendă nu a fost emisă în condiții legale, deoarece, atât timp cât administrația publică locală nu și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra terenului respectiv, nu este în drept să dispună de el din punct de vedere juridic. Or, prin prisma art. 315 alin. (1) din Codul civil, doar proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului. Iar după cum prevede art. 321 alin. (2) din Codul civil, în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege.

La data de 12 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul municipal Chișinău a depus recurs împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea cererii de recurs a indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința pe marginea cererii de chemare în judecată și în cererea de apel motivată anexate la dosar, suplimentar menționându-se ilegalitatea și netemeinicia deciziei contestate prin faptul interpretării eronate a normelor de drept material.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Consiliul municipal Chișinău în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu dispozițiile art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

În această ordine de idei, art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, reglementează expres că recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Din interpretarea corectă a normelor legale enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor,

cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

La acest capitol, instanța de recurs reține și prevederile art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, conform cărora notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Conform art. 33 din Codul administrativ, comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Relevante la caz sunt și dispozițiile art. 63 alin. (1) din Codul administrativ, care prevede că calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil.

Iar, în condițiile art. 261 alin. (1) din Codul civil, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Colegiul reține că decizia motivată din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost notificată participanților la proces, inclusiv recurentului, la data de 11 decembrie 2020, ceea ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexată la dosar – primaria@pmc.md (f.d.160).

Drept urmare, în speță prin prisma prevederilor art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, termenul de procedură de 30 de zile instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a depune recursul împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și-a început curgerea din ziua imediat următoare datei notificării actului judecătoresc de dispoziție respectiv – 12 decembrie 2020 și a expirat la data de 11 ianuarie 2021 (zi de joi).

Cu toate acestea, recursul Consiliul municipal Chișinău împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost depus la data de 12 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal (f.d.163-178), fapt ce denotă depunerea recursului după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, cu atât mai mult că recurentul Consiliul municipal Chișinău nu a solicitat repunerea în termen a recursului prin prisma 65 alin. (1) din Codul administrativ.

Completul conchide că recurentul Consiliul municipal Chișinău fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen recursului, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

În acest sens este relevantă și jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn împotriva Germaniei).

În circumstanțele menționate și având în vedere că Consiliul municipal Chișinău a depus recursul după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul enunțat.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Consiliul municipal Chișinău, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu